

LMS-(LEARNING MANAGEMENT SYSTEM)- TA'LIMNI BOSHQARUV TIZIMLARI

Berdiyeva Gulnoza Riziqulovna

Shahrisabz davlat pedagogika instituti "Matematika va ta'limda axborot
texnologiyalari"

Toshtemirova Malika Hamidulla qizi

Soliyeva Sarvinoz Baxrom qizi

Tutasheva Zuhra Fozil qizi

Shahrisabz davlat pedagogika instituti 1-kurs talabalari

<https://doi.org/10.5281/zenodo.18060842>

Annotatsiya Mazkur maqolada Learning Management System (LMS) — ta'limni boshqaruv tizimlarining mohiyati, vazifalari, imkoniyatlari va ta'lim jarayonidagi ahamiyati yoritilgan. Shuningdek, LMS tizimlarining zamonaviy ta'limdagi roli, afzalliklari hamda amaliy qo'llanilishi aniq faktlar asosida tahlil qilingan.

Kalit so'zlar: LMS, ta'limni boshqaruv tizimi, masofaviy ta'lim, onlayn ta'lim, raqamli ta'lim.

Аннотация В данной статье рассматривается сущность систем управления обучением (Learning Management System — LMS), их функции, возможности и значение в образовательном процессе. Также анализируется роль LMS в современной системе образования на основе конкретных фактов.

Ключевые слова: LMS, система управления обучением, дистанционное обучение, онлайн-образование, цифровое образование.

Annotation This article discusses the concept of Learning Management Systems (LMS), their functions, capabilities, and importance in the educational process. The role of LMS in modern education is analyzed based on specific factual information.

Keywords: LMS, learning management system, distance learning, online education, digital education.

Axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining rivojlanishi ta'lim sohasini tubdan o'zgartirdi. Bugungi kunda ta'lim jarayonini raqamlashtirish, masofaviy o'qitishni joriy etish va ta'lim sifatini oshirishda LMS tizimlari muhim vosita hisoblanadi. Jahon miqyosida ko'plab ta'lim muassasalari o'quv jarayonini aynan LMS orqali boshqarib kelmoqda.

LMS tushunchasi va vazifalari

LMS (Learning Management System) — bu o'quv jarayonini rejalashtirish, tashkil etish, boshqarish va baholash uchun mo'ljallangan dasturiy platformadir.

LMS yordamida:

- o'quv materiallari (matn, video, prezentatsiya) joylashtiriladi;
- testlar va nazorat ishlari o'tkaziladi;
- talabalar faolligi va o'zlashtirish darajasi kuzatiladi;
- o'qituvchi va talaba o'rtasida muloqot ta'minlanadi.

LMS tizimlarining afzalliklari

LMS tizimlari quyidagi aniq ustunliklarga ega:

- **Moslashuvchanlik:** talaba istalgan vaqt va joyda ta'lim olishi mumkin;
- **Samaradorlik:** o'quv jarayoni avtomatlashtiriladi;
- **Nazorat:** har bir foydalanuvchi faoliyati statistik ma'lumotlar orqali tahlil qilinadi;

- **Tejamkorlik:** qog'oz, transport va vaqt xarajatlari kamayadi.

Zamonaviy LMS platformalariga misollar

Bugungi kunda dunyoda quyidagi LMS platformalari keng qo'llaniladi:

- **Moodle** — 2002-yilda yaratilgan, ochiq kodli va bepul LMS;
 - **Google Classroom** — Google kompaniyasi tomonidan ishlab chiqilgan;
 - **Canvas** — AQSh va Yevropada keng tarqalgan;
 - **Blackboard** — yirik universitetlar foydalanadigan professional tizim
- Statistik ma'lumotlarga ko'ra, Moodle platformasidan **100 milliondan ortiq foydalanuvchi** va **150 mingdan ziyod ta'lim muassasalari** foydalanadi.

O'zbekistonda LMS tizimlarining ahamiyati

O'zbekistonda raqamli ta'limni rivojlantirish davlat siyosatining muhim yo'nalishlaridan biridir. Pandemiya davrida LMS tizimlari orqali masofaviy ta'lim tashkil etildi va bu tizimlar hozirgi kunda ham oliy ta'lim muassasalarida keng qo'llanilmoqda.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, LMS — zamonaviy ta'lim tizimining ajralmas qismi bo'lib, ta'lim jarayonini samarali, shaffof va qulay tashkil etish imkonini beradi. LMS tizimlaridan foydalanish ta'lim sifati oshishiga, o'qituvchi va talabalar o'rtasidagi aloqaning mustahkamlanishiga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Watson W.R. Learning Management Systems. University of Georgia, 2010.
2. Ellis R.K. A Field Guide to Learning Management Systems. ASTD Learning Circuits, 2009.
3. Moodle rasmiy hujjatlari — Moodle.org
4. UNESCO. Digital Learning and Education, 2020.
5. O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi materiallari.